

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **K. G.**, zastoupeného JUDr. Petrem Navrátilem, advokátem se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2011, č. j. OAM-1372/VL-20-P12-R2-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2012, č. j. 32 Az 10/2011 - 55,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2012, č. j. 32 Az 10/2011 - 55, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení projednávané věci

[1] Žalobce podal dne 7. 12. 2006 žádost o udělení mezinárodní ochrany (resp. tehdy o udělení azylu) v České republice. Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 6. 2007, č. j. OAM-1372/VL-20-ZA05-2006, mezinárodní ochranu neudělil. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 19. 12. 2007, č. j. 56 Az 119/2007 – 26, zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud však rozsudkem ze dne 13. 8. 2008, č. j. 1 Azs 59/2008 – 53, rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud v Brně následně rozsudkem ze dne 27. 5. 2009, č. j. 56 Az 143/2008 – 74, potvrdil rozhodnutí žalovaného ve výroku o neudělení doplňkové ochrany podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále

jen „zákon o azylu“) a zrušil rozhodnutí ve výroku o neudělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu a v tomto rozsahu vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[2] Žalovaný následně v záhlaví specifikovaným rozhodnutím neudělil podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu žalobci mezinárodní ochranu. Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] V odůvodnění rozsudku krajský soud konstatoval, že původní rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno pouze ve výroku o neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Ohledně výroku o neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu bylo tedy pravomocně rozhodnuto a tato skutečnost brání opětovnému projednání. Žalovaný v nově vedeném řízení neshledal, že zde jsou nové skutečnosti, které by mohly vést ke změně názoru ve vztahu k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Soud se proto otázkou neudělení azylu podle tohoto ustanovení nezabýval.

[4] Co se týče rozhodnutí o doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu, podle krajského soudu žalovaný shromáždil aktuální informace o zemi původu žalobce a tyto konfrontoval s jeho azylovým příběhem. Na rozdíl od tvrzení žalobce vyplývá ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí ze dne 22. 11. 2010 č. j. 122001/2010-LPTP, že Arménská lidová strana (HŽK) je malou politickou stranou (má asi 600 členů a v posledních parlamentních volbách v roce 2007 získala jen 1,68 % hlasů). Její současný politický vliv a význam je malý. Z této zprávy dále plyne, že žádný z členů HŽK nebyl pro své politické přesvědčení pronásledován nebo vězněn. Žalobce kromě vyslovených obav ze svého pronásledování z důvodu členství v této straně, nepředložil žádný důkaz, jenž by svědčil o situaci opačné, než jak plyne z uvedené zprávy. Ve své vlasti nebyl z ničeho obviněn, neprokázal, že by bylo vzneseno oficiální obvinění vůči jeho synům z údajného únosu syna jednoho z opozičních politiků.

[5] Krajský soud nepřisvědčil ani žalobní námitce stran pochybení žalovaného při hodnocení důkazů předložených žalobcem. Žalovaným shromážděné důkazy potvrzují, že žalobce byl členem HŽK, podílel se na přípravě volební kampaně, pracoval v místní volební komisi, což žalovaný nijak nezpochybnil. Kromě této skutečnosti však uvedený důkaz nedokládá žádné skutečnosti relevantní pro úvahu o nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

[6] Podle krajského soudu nelze v kontextu celé žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany přehlédnout základní pohnutku, proč o udělení mezinárodní ochrany v ČR požádal, tedy evidentní snahu o legalizaci pobytu (žádost byla podána poté, co si žalobce nemohl vzhledem ke ztrátě zaměstnání prodloužit pracovní vízum). Krajský soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, že žalovaný neseznámil žalobce s výpovědí jeho syna A. G. a rozhodnutí je z toho důvodu nepřezkoumatelné. Soud připustil, že žalovaný v průběhu podrobného doplňujícího pohovoru dne 25. 10. 2010 výslovně žalobce neseznámil s obsahem výpovědi jeho syna, podle soudu však ani v případě syna žalobce nezazněly takové skutečnosti, které by odůvodňovaly úvahy o naplnění zákonných podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Navíc nelze přehlédnout, že se jedná o rodinnou vazbu mezi zletilým synem a otcem, kterému bylo jistě známo, že jeho syn bez

problémů vycestoval do Arménie na dobu asi jednoho měsíce a opětovně se vrátil do ČR. Krajský soud proto zde namítanou nepřezkoumatelnost neshledal.

[7] Krajský soud uzavřel, že v řízení nebylo prokázáno, že by v případě návratu žalobci hrozilo skutečné nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V Arménii v současné době neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt a vycestování žalobce nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR. Žalobcem uváděné obavy z postihu ze strany současného prezidenta Serje Sarkisjana považuje soud za nadhodnocené. Důkazní břemeno k této obavě leží na žalobci, který žádné důkazy o postihování politických oponentů ze strany vládnoucí prezidenta nepředložil. Krajský soud v této souvislosti připomněl, že proti žalobci nebylo vzneseno žádné obvinění ze strany státních orgánů Arménie, žalobce nedoložil, že by se o jeho osobu v zemi původu státní orgány zajímaly či mu neumožnily svobodné opuštění vlasti. Důvody pro postup podle § 14b zákona o azylu nebyly v případě žalobce zjištěny – krajský soud se s tímto závěrem žalovaného ztotožnil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[9] Stěžovatel v prvé řadě poukázal na skutečnost, že žalovaný v nesouladu s výrokem I. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2009, č. j. 56 Az 142/2008, (*pozn. soudu:* stěžovatel má zřejmě na mysli rozsudek ze dne 27. 5. 2009, č. j. 56 Az 143/2008 – 74) opětovně rozhodoval o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu. Tato skutečnost měla za následek zmatečnost celého správního řízení a již z tohoto důvodu měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit. Stěžovatel tuto námitku uplatnil již v žalobě, krajský soud se s ní však přesvědčivým a přezkoumatelným způsobem nevypořádal.

[10] Stěžovatel zdůraznil, že Nejvyšší správní soud vyslovil ve věci závazný právní názor pro žalovaného i krajský soud, podle něhož je nutno zásadním způsobem doplnit a znovu opakovat dokazování, a to zejména o důkazy navrhované a předkládané samotným stěžovatelem, provést jejich hodnocení a přezkoumatelným způsobem rozhodnutí odůvodnit. Nové rozhodnutí správního orgánu však fakticky neobsahuje žádné odůvodnění, ani hodnocení provedených důkazů.

[11] Stěžovatel především považuje za nepřezkoumatelný výrok napadeného rozhodnutí v části týkající se neudělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný zde zcela v rozporu s návodem Nejvyššího správního soudu ignoruje veškeré stěžovatelem uváděné skutečnosti, aniž by se byť jen pokusil o polemiky či jejich vyvrácení na základě provedených důkazů. Žalovaný pouze konstatuje, že důvodem neudělení mezinárodní ochrany je fakt, že žalobce ve snaze získat pozitivní rozhodnutí zcela jasně nadhodnocuje politický význam své osoby a tedy i stupeň svého ohrožení ze strany státních orgánů. Tento závěr je podle stěžovatele nepřezkoumatelný. Žalovaný pomíjí negativní skutečnosti týkající se událostí z roku 1999, kdy došlo k atentátu na K. D. a dopadů těchto událostí na postavení strany HŽK. Nelze rovněž přehlédnout (jak to učinil žalovaný), že od posledního projednání věci došlo s ohledem na tvrzení stěžovatele k podstatné události –

zvolení Serje Sarkisjana prezidentem. S jeho působením spojoval stěžovatel obtíže své a svého otce v zemi původu. Tato osoba, původně zastávající funkci ministra obrany, je nyní v daleko mocensky exponovanější pozici, což obavy stěžovatele prohlubuje. Žalovaný k tomu bez opory v jakýchkoli důkazech uvedl jen, že tato skutečnost není důvodem pro revizi jeho závěrů.

[12] Žalovaný opomenul reagovat na další stěžejní výtku Nejvyššího správního soudu ohledně závěru, že důvodnost obav stěžovatele je snižována vycestováním a návratem jeho syna z Arménie do ČR. Žalovaný v tomto směru opakovaně pochybil, neboť za situace, kdy okolnosti vycestování syna stěžovatele považuje za stěžejní z hlediska posouzení důvodnosti jeho obav, stěžovatele s touto skutečností nijak neseznámil ani nekonfrontoval. Žalovaný nadto přes zcela jasně formulovanou výtku Nejvyššího správního soudu stěžovatele opětovně k objasnění okolností vycestování jeho syna nevyzval.

[13] Stěžovatel uzavírá, že přestože tyto námitky uplatnil v žalobě, krajský soud se s nimi přesvědčivým a přezkoumatelným způsobem nevypořádal, neboť v rámci odůvodnění bez bližšího rozboru a úvah převzal veškeré závěry a tvrzení správního orgánu. Krajský soud navíc přezkum zákonnosti rozhodnutí žalovaného založil na nepřípustném obratu důkazního břemene, kdy po žadateli o mezinárodní ochranu požaduje přednesení důkazů o pravdivosti jím tvrzených skutečností.

[14] Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu projednání.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že námitky o údajné zmatečnosti rozhodnutí žalovaného jsou irelevantní. Při posuzování důvodů dle § 14a zákona o azylu žalovaný doplnil dokazování dle požadavků soudu. Následně dospěl k závěru o neexistenci hrozící vážné újmy. Soud rovněž dostatečně zhodnotil námitku žalobce o skutečnosti vycestování a návratu jeho syna. Právní názor stěžovatele o nepřípustném obratu důkazního břemene je v jednoznačném rozporu se základními zásadami řízení o udělení mezinárodní ochrany i konstantní judikaturou. Povinnost tvrzení leží totiž výhradně na žadateli a jen on sám musí uvést všechny důkazy o pravdivosti svých tvrzení, jež jsou mu známy. Žalovaný v dalším plně odkazuje na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu a navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal přípustnost kasační stížnosti a konstatoval, že tato je podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního; dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), která je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Soud dále vážil přípustnost kasační stížnosti s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je opakovaná kasační stížnost v téže věci přípustná jen tehdy, je-li jako její důvod namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[17] V daném případě Nejvyšší správní soud zrušil první rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 12. 2007, poté Krajský soud v Brně vydal další rozsudek ze dne 27. 5. 2009, jímž zčásti zrušil původní rozhodnutí žalovaného. Nyní napadeným rozsudkem (ze dne 26. 1. 2012) krajský soud rozhodoval o žalobě proti novému rozhodnutí. Přestože tak měl činit stále v mezích závazného právního názoru vysloveného Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 1 Azs 59/2008 – 53, nejedná se o případ spadající pod výluku podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Předmětem žaloby a nyní napadeného rozsudku bylo jiné správní rozhodnutí, žaloba stála na jiných důvodech, než které již dříve posoudil Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost je tedy z hlediska zkoumaného ustanovení přípustná.

III.A Přijatelnost kasační stížnosti

[18] Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti zabýval ve smyslu § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[19] K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení se o případ přijatelnosti kasační stížnosti může jednat mj. tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[20] Nejvyšší správní shledal, že došlo k hrubému pochybení krajského soudu při výkladu hmotného a procesního práva, což vedlo k nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nesrozumitelnost (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). V kontextu nyní projednávané věci je však nutno zdůraznit, že toto zásadní pochybení krajského soudu nemohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele, jak soud vysvětlí níže (*III.B)*, a proto kasační důvod namítající toto pochybení krajského soudu nemohl založit v této části přijatelnost kasační stížnosti.

[21] Stejně tak shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost v zásadě nepřijatelnou v části mířící proti nesprávnému vypořádání otázky doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (srov. *III.C*). Přijatelnost kasační stížnosti založilo pochybení krajského soudu, který nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu. Rozhodnutí žalovaného měl totiž zrušit pro vadu vytýkanou již v předcházejícím rozsudku ve věci stěžovatele, ve kterém zdejší soud zdůraznil, že v případě, kdy správní orgán usoudí na nevěrohodnost výpovědi žadatele na základě konfrontace výpovědí, musí dát žadateli možnost seznámit se s konfrontovanou výpovědí a tyto rozpory vysvětlit.

Žalovaný však této své povinnosti opětovně nedostál a krajský soud i přesto, že v žalobě bylo toto pochybení žalovanému vytýkáno, nepřistoupil ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

III.B Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu

[22] V nyní souzené věci bylo první rozhodnutí žalovaného, kterým stěžovateli nebyla udělena podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu mezinárodní ochrana, rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 27. 5. 2009, č. j. 56 Az 143/2008 – 74, zrušeno, a to toliko ve výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu (výrok II. rozsudku). Výrokem I. tohoto rozsudku byla žaloba v návrhu, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného ve výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu zamítnuta. Žalovaný následně vydal v záhlaví označené rozhodnutí, kterým stěžovateli opět neudělil podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu mezinárodní ochranu.

[23] Stěžovatel již v žalobě namítal, že žalovaný v rozporu s výrokem I. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2009 opětovně rozhodoval o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, což má dle stěžovatele za následek zmatečnost celého správního řízení.

[24] Krajský soud ve vztahu k této námitce konstatoval, že *ohledne výroku o neudělení azylu žalobci dle § 12 zákona o azylu bylo tedy pravomocně rozhodnuto a tato skutečnost brání opětovnému projednání (§ 159a odst. 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v platném znění za použití § 64 s. ř. s.).* Tento závěr může být správný, nicméně konstatoval-li soud, že je zde založena překážka věci pravomocně rozhodnuté, tedy že pro vydání rozhodnutí žalovaného v dotčené části nebyly splněny podmínky řízení, měl z tohoto svého konstatování vyvodit příslušné procesní důsledky. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost také rozhodnutí, jehož výrok je v rozporu s odůvodněním (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130). Tento případ nastal v nyní projednávané věci – ačkoli krajský soud v odůvodnění konstatoval, že pro opětovné projednání neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu nejsou z důvodu překážky věci pravomocně rozhodnuté dány podmínky, nenašel tento právní názor odraz ve výroku rozsudku. Krajský soud měl pro tuto vadu řízení zrušit ve výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu (resp. podle § 12 až § 14 a § 14b) rozhodnutí žalovaného.

[25] Nejvyšší správní soud na tomto místě akcentuje, že toto byť závažné pochybení krajského soudu nemohlo mít v kontextu nyní projednávané věci vliv na právní postavení stěžovatele. Důsledkem pochybení krajského soudu i žalovaného je totiž „nadbytečná“ existence části rozhodnutí žalovaného, která při správném procesním postupu neměla být vydána. Tato nezákonně vydaná část rozhodnutí žalovaného však nijak nezhoršuje postavení stěžovatele, ani se jinak nedotýká jeho právního postavení. Jak vyplývá z výše uvedeného, žalovaný v souzené věci rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, ačkoli měl vzhledem k předcházejícím řízením rozhodovat toliko o podmínkách pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu; posuzování dalších forem mezinárodní ochrany bránila překážka věci

pravomocně rozhodnuté. To, že žalovaný o těchto formách mezinárodní ochrany rozhodl „navíc“, nemohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele, neboť pokud by o nich správně nerozhodoval vůbec, zůstalo by jeho postavení naprosto stejné. Tato námitka proto není přijatelná (srov. shora citované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39).

[26] Nutno také zdůraznit, že ze shora uvedených důvodů se již Nejvyšší správní soud nezabýval námitkami mířícími do nesprávného právního posouzení otázek souvisejících s neudělením mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu – vzhledem k tomu, že nebyly splněny podmínky řízení pro vydání rozhodnutí o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, není možno ani věcně projednat námitky mířící do této části rozhodnutí žalovaného.

III.C
Nesprávné posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu

[27] Vzhledem ke skutečnosti, že výrok o neudělení mezinárodní ochrany podle §§ 12, 13 a 14 zákona o azylu a výrok o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle §§ 14a a 14b cit. zákona je dle ustálené judikatury zdejšího soudu (rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 272/2004 – 67, a ze dne 17. 2. 2006, č. j. 4 Azs 11/2005 – 90, ve spojení s rozsudkem NSS ze dne 22. 7. 2009, č. j. 8 Azs 20/2009 – 99) nutno považovat za výroky relativně nezávislé, mohl Nejvyšší správní soud i přes výše uvedené závěry posoudit námitky směřující k udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[28] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu a následně námitkami podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (vada řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu).

[29] Stěžovatel namítá, že krajský soud se se žalobními námitkami nevypořádal přesvědčivým a přezkoumatelným způsobem, v rámci odůvodnění toliko převzal bez bližšího rozboru a úvah veškeré závěry a tvrzení správního orgánu. K takto obecně formulované námitce může Nejvyšší správní soud konstatovat pouze to, že odůvodnění napadeného rozsudku, považuje ve vztahu k posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a za přezkoumatelné. Krajský soud přezkoumal všechny v žalobě uplatněné námitky a vlastními úvahami uvedenými v odůvodnění dospěl k závěru o jejich nedůvodnosti.

[30] Stěžovatel dále namítl, že krajský soud založil přezkum napadeného rozhodnutí na nepřípustném obratu důkazního břemene, kdy v podstatě po účastníku řízení o udělení mezinárodní ochrany požaduje přednesení důkazů o pravdivosti jím tvrzených skutečností.

[31] Stěžovatel správně poukázal na povinnost žalovaného, který musí v případě neudělení mezinárodní ochrany shromáždit všechny dostupné důkazy vyvracející či zpochybňující věrohodnost výpovědi žadatele, přičemž není povinností žadatele o mezinárodní ochranu, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí (srov. rozsudek ze dne 21. 12. 2005,

čj. 6 Azs 235/2004 - 57, a rozsudek ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003 - 89). Krajský soud ve vztahu k tvrzení, že bývalý ministr obrany Serj Sarkisjan, se kterým stěžovatel a jeho otec spojovali své obtíže v zemi původu, je nyní prezidentem, uvedl, že *důkazní břemeno k uváděné obavě leží na žalobci a ten žádné důkazy ve smyslu postihování politických oponentů ze strany vládnoucího prezidenta nepředložil.* Tento právní názor krajského soudu je tedy evidentně v rozporu se shora zmíněnou judikaturou. Tato judikatura se však může uplatnit pouze v případě, že zde jsou nějaká tvrzení, která je nutno prokazovat.

[32] Zde je třeba zdůraznit, stěžovatel během doplňujícího pohovoru sice uvedl, že tehdejší ministr obrany je nyní prezidentem, netvrdil však, že by z této skutečnosti měly pro něj plynout nějaké důsledky, dříve nezmíněné. Stejně tak stěžovatel v žalobě i kasační stížnosti toliko uvedl, že Serj Sarksjan je nyní více politicky exponován, jaké důsledky má tato skutečnost do jeho postavení, však neuvedl. Nebylo zde tedy žádné nové tvrzení, které měl žalovaný, potažmo krajský soud dokazovat.

[33] Namítá-li v této souvislosti stěžovatel, že měl žalovaný v souvislosti s touto událostí obstarat informace o situaci v jeho zemi ve vztahu k postihování politických oponentů, jedná se o nedůvodnou námitku, neboť žalovaný takové informace obstaral (srov. v rozhodnutí citovaná Informace MZV č. j. 122001/2010-LPTP k č. j. MV-98915-1/OAM-2010 ze dne 22. 11. 2010) a vyvodil z nich závěr, že pro své politické přesvědčení nebyl doposud nikdo ze strany HŽK pronásledován či vězněn (srov. s. 11 rozhodnutí žalovaného), proto z tohoto důvodu nemůže stěžovateli pro jeho politické přesvědčení v zemi původu hrozit vážná újma.

[34] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítá, že žalovaný pouze konstatuje, že důvodem neudělení mezinárodní ochrany je fakt, že stěžovatel nadhodnocuje politický význam své osoby ve snaze získat pozitivní rozhodnutí (str. 13 odst. 3. rozhodnutí). Takový závěr je podle stěžovatele nepřezkoumatelný a je spíše vyjádřením subjektivní úvahy žalovaného. Nejvyšší správní soud se s touto námitkou neztotožňuje. Žalovaný (též na s. 13, v odst. 2) posuzoval na základě Informace MZV ze dne 22. 11. 2010 aktuální politický význam a vliv strany HŽK a jejich členů. Z předložených listin žalovaný dovodil, že stěžovatel byl řadovým členem této strany. K postavení HŽK v nynější době žalovaný konstatoval, že podle dostupných informací je Arménská lidová strana marginální stranou, jež nemá v parlamentu žádné zástupce. Z toho žalovaný dovodil, že je zcela nepravděpodobné, že by stěžovateli mělo hrozit jakékoli závažné nebezpečí jen kvůli jeho stranické příslušnosti. O tom svědčí i tvrzení obsažené v dotčené informaci, podle nějž až dosud nebyl nikdo ze členů strany HŽK za své politické přesvědčení pronásledován či vězněn. Závěr, který z této informace ve spojení s provedenými důkazy žalovaný dovodil je tedy dle názoru kasačního soudu v pořádku.

[35] Stěžovatel dále namítá, že žalovaný ignoruje veškeré stěžovatelem uváděné skutečnosti. Konkrétně pak zmiňuje, že žalovaný pominul negativní skutečnosti týkající se událostí z roku 1999, kdy došlo k atentátu na K. D. a dopadů těchto událostí do postavení HŽK. Zde je třeba zdůraznit, že správní orgán při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany vychází ze situace, jež je aktuální v době rozhodování žalovaného. K postavení HŽK v nynější době žalovaný konstatoval, že podle dostupných informací (Informace MZV ze dne 22. 11. 2010) je Arménská lidová strana marginální stranou, jež

nemá v parlamentu žádné zástupce. Skutečnost, že se žalovaný při posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany nezabýval postavením zmíněné politické strany v minulé době (v době po roce 1999), ale pouze v době současné, nelze žalovanému vyčítat. Zatímco důvody pro udělení azylu je třeba zkoumat ve vztahu k okolnostem, za nichž žadatel o azyl zemi opustil (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2004, č. j. 7 Azs 64/2003 - 39), v případě zkoumání důvodů pro udělení doplňkové ochrany je určující doba případného návratu žadatele do země původu (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 5 Azs 80/2007 – 87). Dokazování a posuzování skutkových okolností, konkrétně situace v zemi původu žadatele ve vztahu k jeho individuálním poměrům a k dalším faktům, které je sám schopen doložit, nebo které jsou jinak zřejmé, je nutno vázat k okamžiku, kdy má být o doplňkové ochraně rozhodováno, tedy se zřetelem k současnosti, či spíše blízké budoucnosti, nikoli však směrem do minulosti (usnesení NSS ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 Azs 17/2011 – 80).

[36] Další kasační námitka směřuje do posouzení vlivu skutečnosti, že arménským prezidentem byl zvolen Serj Sarkisjan, s jehož působením a vlivem žalobce spojoval obtíže své a svého otce v zemi původu (*pozn. soudu:* stěžovatel měl zřejmě na mysli obtíže *svého syna*). Podle stěžovatele, ačkoli žalovaného na tuto skutečnost výslovně upozornil v rámci výslechu dne 25. 10. 2010, ten pouze konstatuje bez opory v jakýchkoli důkazech, že tato skutečnost není důvodem pro revizi jeho závěrů (s. 11). Žalovaný tyto stěžovatelem rozporované závěry vynesl ve vztahu k posuzování podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, konkrétně při úvahách o možném přehodnocení závěrů o pronásledování stěžovatele. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl výš, nemůže se (vzhledem ke skutečnosti, že k vydání rozhodnutí v tomto rozsahu nebyly dány procesní podmínky) k otázkám souvisejícím s udělením azylu podle § 12 zákona o azylu vyjadřovat.

[37] Doposud zmíněné námitky nepoukázaly na žádné pochybení krajského soudu tak výrazné intenzity, které by mohlo vést k přijatelnosti kasační stížnosti.

[38] V závěru kasační stížnosti stěžovatel namítá, že žalovaný opomenul reagovat na další stěžejní výtku Nejvyššího správního soudu ohledně závěru, že důvodnost obav stěžovatele je snižována vycestováním a návratem jeho syna z Arménie do ČR. Žalovaný v tomto směru opakovaně pochybil, neboť za situace, kdy okolnosti vycestování syna stěžovatele považuje za stěžejní z hlediska posouzení důvodnosti jeho obav, stěžovatele s touto skutečností nijak neseznámil ani nekonfrontoval. Žalovaný nadto přes zcela jasně formulovanou výtku Nejvyššího správního soudu stěžovatele opětovně k objasnění okolností vycestování jeho syna nevyzval.

[39] V předcházejícím rozsudku ve věci stěžovatele Nejvyšší správní soud (byť jako *obiter dictum*) odkázal na svůj rozsudek ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 - 55, v němž se zabýval situací, kdy správní orgán učinil závěr o nevěrohodnosti výpovědí více žadatelů o azyl týkajících se týchž skutkových okolností na základě rozporů mezi těmito výpověďmi. Nejvyšší správní soud k této otázce uzavřel, že „*zjistí-li správní orgán, že výpovědi žadatelů o azyl o týchž skutečnostech si odporují, je jeho povinností poskytnout těmto žadatelům možnost rozpory vysvětlit, jinak je závěr správního orgánu o nevěrohodnosti takových výpovědí v rozporu s § 3 správního řádu z roku 2004*“. K tomu Nejvyšší správní soud navíc poznamenal, že byť byla kopie protokolu sepsaného při pohovoru žalovaného se synem stěžovatele v současně probíhajícím řízení založena jako součást správního spisu vedeného ve věci

stěžovatele, nebyl stěžovatel s tímto listinným důkazem, z něhož přitom žalovaný rovněž při hodnocení stěžovatelových tvrzení také vycházel, nijak seznámen.

[40] Z nyní napadeného rozhodnutí žalovaného plyne, že tvrzení stěžovatele o nebezpečí, které mu hrozí v případě návratu do vlasti, bylo opětovně zpochybněno. Žalovaný však ani tentokrát neseznámil stěžovatele s obsahem výpovědi, kterou učinil k otázce svého vycestování do Arménie v roce 2005 jeho syn a nedal mu možnost se k ní vyjádřit. To potvrdil i krajský soud, který však k žalobní námitce týkající se tohoto pochybení žalovaného uvedl, že tato skutečnost nemohla mít vliv na správnost a zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí. Ani v případě syna stěžovatele totiž podle krajského soudu nezazněly takové skutečnosti, které by odůvodňovaly úvahy o naplnění zákonných podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Tato argumentace krajského soudu není případná, neboť procesní pochybení žalovaného spočívalo v tom, že neumožnil stěžovateli vyjádřit se ke všem podkladům, ze kterých při svém rozhodování vycházel. Kvalita informací obsažených v těchto podkladech tedy v tomto ohledu nebyla podstatná. Stejně tak není relevantní argument krajského soudu, podle nějž vzhledem k rodinné vazbě a stejnému místu pobytu otce a syna muselo být stěžovateli známo, že jeho syn bezproblémově cestoval do Arménie a zpět. I kdyby tato skutečnost byla stěžovateli známa, nemohl tušit, že z ní bude žalovaný ve svém rozhodnutí vycházet a že se k ní tedy má v průběhu doplňujícího pohovoru vyjadřovat a komentovat ji. Žalovaný tedy nejen, že nerespektoval právní názor vyjádřený v předcházejícím rozsudku ve věci stěžovatele, ale současně při zjišťování skutkového stavu porušil § 3 správního řádu. Pro tuto důvodně vytýkanou vadu, měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit. Neučinil-li tak, dopustil se závažného pochybení, které mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele.

[41] Tato námitka je tedy přijatelná a současně také důvodná.

IV. Závěr

[42] Z výše uvedeného vyplývá, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost z části důvodnou, a z toho důvodu rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[43] V dalším řízení krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. května 2012

JUDr. Lenka Kaniová

předsedkyně senátu